

Lovas István: Válságban a BBC – interjú Nick Thorpe-pal

2016 május 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Átlag: 4 (1 szavazat)

Mérték

Az elmúlt b? tíz évben a brit közszolgálat jelent?s változáson ment át, és most válságba került.

Err?l beszélgetünk Nick Thorpe-pal, aki három évtizede tudósít Londonnak és onnan az egész világ számára Budapestre?l.

– Mi az oka annak, hogy nyugati tudósítók, újságírók olyannyira húzódoznak interjút adni a hazai, jobboldalinak nevezett médiának?

– Talán azért, mert úgy érezzük, támadnak bennünket a jobboldalról...

– Nem gondolja, hogy a magyar jobboldal ugyanígy érez a külföldi lapok egyencikkeit olvasva?

– Egyesek igen, mások nem. Nyugaton az újságírás nagyjából liberális szakma. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy minden újságíró liberális, mert sok a konzervatív közöttük, de azt hiszem, mi nyitottak vagyunk és mindenfajta nézetet tolerálunk.

– Örülök, hogy így a kérdéseim iránt is nyitott lesz!

– Mindent meg fogok tenni ennek érdekében. Tudja, Magyarországon a jobboldaliak, legyenek azok újságírók, politikusok vagy közemberek, akkor is úgy érzik, hogy kisebbségben vannak, amikor a kormány a jobboldalé, és többségben vannak. És úgy érzik, nem értik ?ket.

– Akkor rögtön térjünk át a munkahelyére. Ön elé teszem a vezet? francia lap, a Le Monde egy cikkét, mely arról szól, hogy mintegy kétszázhuszezer ember tüntetett Franciaországban a munkajogi reform ellen, súlyos összecsapások voltak a rend?rséggel. És ideteszem a BBC.com hírportáljának belép? oldalát err?l a napról. Sorrendben a vezet? hírek: Trump készen áll Észak-Koreával tárgyalni, Franciaország problémája a mindennapos szexizmussal, Csodálatos vidékek torkig vannak a turizmussal, Elüldözte a krokodilt, amint a barátja meghalt és a többi. A tíz nyomtatott oldalon híre-hamva sincs a francia eseményeknek. Mi ez? Kínos dolgokat jobb nem mutatni?

– A hírek egymással versenyeznek. Vagyis, hogy milyen esemény kerüljön a képerny?re. Korábban egy lengyel vagy orosz külügyminiszter látogatása például fontos volt. De ma már az ilyen események háttérbe szorulnak. A fogyasztással kapcsolatos témák, a munkahelyeken tapasztalható napi ügyek több helyet kapnak. Lényegesebbek, mert olyan témák, amelyek az emberekhez közelebb állnak. Ha például a franciáknál problémát jelent a munkahelyi szexizmus, akkor bizony ez jobban érdekli a néz?ket.

– De a vezet? hír mégiscsak Trump és Észak-Korea volt...

– Igen, mert ez a BBC.com, ahol nagyon sok televízió és rádiócsatorna versenyez a híreivel.

– Nézzük akkor a következ? hírt a SputnikNews francia portáljáról, ahol egy Oslo melletti menekülttáborban tolmácként dolgozó hölgy ismerteti, milyen iszonyatosan bánnak ott az afgán menekültekkel. Ezt elmondta korábban a BBC két tudósítójának, majd miután nem mutattak érdekl?dést a téma iránt, levélben írta meg tapasztalatait a SputnikNews dari nyelv? szerkeszt?ségének, hozzátevé, tudja, ?k legalább nem fogják eltorzítni szörny? élményeit. Ehhez mit szól?

– A Sputniknak megvan a maga irányultsága. Például a migránsellenesség.

– Az Amerika Hangjának és oly sok más adónak is megvan a maga irányultsága.

– Sokan vannak, akik a médiától várnak gyógyírt sebeikre. Én is igen sok levelet kapok olyanoktól, akik úgy érzik, a politika vagy az igazságszolgáltatás áldozatai. De külföldi tudósítóként nem feladatom, hogy egyfajta ombudsmanként tevékenykedjek. Ilyenkor persze az is el?fordulhat, hogy a tudósító éppen külföldön volt, vagy a

hölgy az e-mailt rossz címre küldte. De tény, a tudósítónak reagálnia kell a nyilvánosságtól jövő jelzésekre. És ezek egyre gyakrabban például mobiltelefonon érkeznek. Úgy érzem, a média az egész világon, Nagy-Britanniában, Magyarországon és mindenütt máshol le lett butítva. Amit jórészt nyilván egyfajta információs és hirdetés diaré okoz a modern világban. Egyre nehezebb megtalálni a kényes egyensúlyt, a tárgyilagos és mindenekelőtt elmélyült megvitatását a dolgoknak, ami az embereket gondolkodásra és tovább gondolkodásra sarkallja, illetve kiváltja az érdeklődést. Mindazonáltal úgy érzem, a BBC még mindig a legjobb a világon. Vagy az egyik legjobb.

– Szegény number one! Itt van a New York Times május 9-i cikke, amely arról ír, hogy a BBC sorsdöntő fordulat elé áll, mivel egyre nagyobb nyomás nehezedik rá, és megtörténhet, hogy jövőre... Hány éve is tudósít Budapestről?

– Harminc. Egyébként a cikk írója, Steven Erlanger még barátom is. Egyszer együtt interjúváltuk Richard Holbrookot.

– Szóval, a munkahelye megszűnhet, ha a BBC alapító iratát, amely 2017-ben veszíti érvényét, nem újítják meg időben.

– Szomorú dolog lenne, ha így történne. De nem hinném, hogy erre sor kerül. A cikk helyesen írja, hogy a BBC komoly kihívások elé áll, mint a média a világon mindenhol. Állandóan vita tárgya, hogy a BBC-t el?fizetések?l is fenntartják. A cikk idézi is John Whittingale brit kulturális minisztert, aki cambridge-i diákoknak azt mondta, „hülyét kap” attól, ahogyan a BBC a pártatlanságát megkérd?jelez? panaszokat intézi, és ahogyan a Brexit-pártiakat kezeli. Tudja, mi, BBC-újságírók is olykor „hülyét kapunk” attól, amilyen komolyan e panaszokat kezelik. Amikor 2006-ban Jeruzsálemben dolgoztam, antiszemitizmussal vádoltak, és mintegy kilenc hónapos e-mail-küldözgetésbe telt az, amit szerintem a BBC túlzottan komolyan vett.

– Nekem az a benyomásom, hogy tíz évvel ezel?tt egy teljesen más BBC létezett, mint most. Egyetlen példa. Akkor tisztességesen beszámoltak a Teheránban megnyílt holokauszt karikatúraversenyr?l. Most viszont, amikor május 14-én megnyílt a második, nagy hallgatás volt róla.

– Azt hiszem félreérti azt, ahogyan a BBC működik. Állandó versenyr?l van szó. Arról, hogy mi kerüljön be a hírfolyamba, mi a fontos...

– Ez nem volt fontos? Amire Netanjahu izraeli miniszterelnök másnap úgy reagált, hogy íme, Irán új holokausztra készül, és a kiállítás az UNESCO is elítélte? Egy új holokauszt réme most hirtelen nem fontos a BBC-nek?

– Én ezt nem így látom...

– Jó, akkor ehhez mit szól: a Guardian január 27-én azt jelentette, a BBC bevallotta, hogy távozó televíziós igazgatója, Danny Cohen aláírt egy olyan levelet, amely ellenezte Izrael kulturális bojkottját. Ami politikai tett.

– A BBC-t állandóan támadják egyrészt izraeli kormánytisztvisel?k, másrészt különféle emberek az arab világból. Egyszer a BBC jeruzsálemi irodájában voltam, amikor telefont kaptam egy jel? miatt, amelyet Alan Johnston kollégám használt gázai tudósításában. Erre azt feleltem, hogy sajnálom, úgy gondolom, nem kellene engem ezzel zavarni reggel háromkor. Azt hiszem egyébként, hogy Johnston gázai tudósításai, akár csak az én jeruzsálemi tudósításaim, igencsak tisztességesek és kiegyensúlyozottak voltak. De a Guardian-cikk is mutatja, hogy manapság a média emberei és maguk a médiumok állandóan a t?zvonalon vannak. Tudja, engem nagyon untat, amikor maga a média válik a sztorivá. Mi sztorikat hozunk létre, de a sztorik nem mi vagyunk. Sok média a másik médiát a sztori részének tekinti.

– Mit szóljunk akkor mi, akik esetében a magyar média napi sztori a külföldi médiának?

– Amikor a média annyira polarizálva van, mint itt, és az egyik része a kormány szócsöve, akkor ez történik.

– Május 17-én a Fox News tévé portálján megjelent egy cikk Alan Dershowitztól, a Harvard Egyetem híres jogtudorától és világszerte ismert ügyvédjét?l, aki azt írta, épp egy rövid kirándulást tett Lengyelországban, mely a régi, és Magyarországon, mely az új antiszemita pokol. Ön három évtizede ismeri Magyarországot. Új pokol vagyunk?

– Magyarországot éppen úgy szeretem most, mint korábban. Nem hinném, hogy az antiszemitizmus itt különösen

erős lenne. Nem, persze, Magyarország nem pokol. De ez mindig is így volt: azok írnak, akik elre gyártott panelekkel látogatnak ide néhány napra.

– Amikor John McCain, ez a sokaknak tekintélyes amerikai szenátor kijelenti a magyar miniszterelnöknek, hogy neofasiszta diktátor, vagy Bill Clinton hangoztatja, hogy beléptünk a diktatúra kapuján, nem túloznak egy kicsinykét?

– Talán túloz egy kicsit (nevet). Tudom, önt mindig is nagyon érdekelte a nagy világjáró média-óceánjárók gépháza. Hogy mi történik ott. De újságíróként én tengerésznek tekintem magam. Engem nem a gépház, hanem a vitorla érdekel, hogy miként feszül, miként halad a hajó.

– Hogyne, mindnyájunknak megvannak az érdeklődési területei. És erről jut eszembe, amikor a napokban Erzsébet királynő kilencvenedik születésnapját ünnepelték, a brit Republic nevű politikai szervezet jól nekirohant a BBC-nek, amiért az csak ajnázotta a királynőt, de egy szót nem ejtett Charles herceg titkos leveleiről a kormány minisztereinek, a királyi ház korrupciójáról, vagy arról, hogy egy „királynői jóváhagyásnak” („Queen’s consent”) nevezett folyamaton keresztül Erzsébet királynő vagy Károly herceg meg tud vétózni törvényjavaslatokat, mielőtt azok a törvényhozás elé kerülnek. Nincs valami baj a gépházban?

– A Republic monarchiaellenes szervezet. Célja, hogy nevetségessé tegye vagy aláássa a királyság intézményét. De bármilyen más esetben is támadták volna a BBC-t, mert ez a szervezetük természete. Mindig is nagy csodálattal adóztam a királyi családnak, a királynőnek és Károly hercegnek, aki azt hiszem, a következő király lesz. A fékek és ellensúlyok mindig nagyon fontosak egy demokratikus rendszerben, és e téren mindig sokra tartottam a királyi családot, mint ahogyan a magyar államelnököt is. Amikor vétót emelnek, azért teszik, hogy a Tisztelt Ház tagjai gondoljanak át ismét egy törvénytervezetet. Egészen biztos vagyok benne, hogyha valaki megnézi a BBC archívumát, akkor talál anyagot erről a „királynői egyetértésről”. Egyszer meginterjúvoltam a királynőt – álomban. Aztán felébredtem. Mint ahogyan azon álomból is, hogy egyszer meginterjúvolom Orbán miniszterelnök urat.

– Mekkora esélyem lenne egy magyar médium londoni tudósítójaként a királynő vagy a brit miniszterelnök meginterjúvolására?

– Fogalmam sincs, mert soha nem dolgoztam tudósítóként Nagy-Britanniában. De azt hiszem, hogy a helyzet egy picit más.

– Nyilván, a BBC más kategória, mint egy magyar médium.

– Igen. De Orbán Viktort jól ismerem. Az évek során nem egyszer igen jókat beszélgettünk...

– Nem lenne jó ötlet a miniszterelnöknek, ha mondjuk havonta egyszer tartana egy sajtóreggelit a külföldi tudósítóknak? És közülük az, aki két alkalommal szándékosan hazudott például az ott elhangzottokról, vagy csúnyán eltorzítja a magyar politikai valóságot, például diktatúráról, faszizmusról és a többi firkál, akkor azt már nem hívná meg, így ösztönözve a tudósítókat az igazmondásra?

– Ezt javasolta is, mégpedig 2010-ben, a választási győzelem után. Vagy hatan voltunk a szobában, amikor odafordult Szijjártó Péterhez azzal, hogy „kérlek, Péter, rendezd meg”. Úgyhogy megígérte. Orbán Viktor elbővülő ember, és igen meggyőző, amikor négy szemközt beszél vele valaki. Azt hiszem, hogy az ilyen alkalmak nagyon jól tennének annak, hogyan tudósítson a média Magyarországról. De nem találkoztam még olyan újságíróval, aki szándékosan hazudott volna, amikor Magyarországról írt. Egyébként a miniszterelnöknek a német Bild Zeitung a kedvence, nekik sokszor adott már interjút.

– Talán azért, mert 3,2 millió példányban jelenik meg? Egyébként szinte nincs nap, hogy ne jelenne meg cikk, amelyben Orbán Viktorról és egy füst alatt Hitlerrel, Mussoliniról, Putyinról vagy Erdogánról ne írnának, valamint szélsőjobboldali nacionalizmusról, populizmusról és egyéb, szinte kötelezőnek tűnő körökről.

– Azt hiszem, hogy a miniszterelnök saját magát radikalizálja. Mint amikor például együtt említi a terrorizmust és a migránsokat.

– És ha a párizsi Bataclannál vagy a brüsszeli reptéren elkövetett merényletekre gondol? Azokat fehér ökeresztények követték el?

– Általában többgenerációs algériaiak voltak, akik radikalizálódtak, és integrálásuk nem sikerült, s ?k ennek voltak az áldozatai. Párizsban voltam 2004-2005-ben, amikor a lázadásokról tudósítottam. Olyanok is ott voltak a lázadók között, akik jó néhány kilométerre éltek a Charles de Gaulle repül?tért?l, de nem volt buszjárat a reptérre. Húsz kilométert kellett buszozniuk a légikiköt?be, ha ott kaptak munkát. Ezt igen szimbolikusan éreztem. És olyan szül?kt?l származtak, akik magukban hordozták azt a tragédiát, amelyet a francia gyarmatosítók gyilkos politikája okozott.

– Azért a felmen?k Franciaországba vándoroltak... Tegyük fel, hogy holnap sikeresen emigrálhatnék Katarba, ahol az unokám azért, mert nem tudott beilleszkedni, mer? frusztráltságában felrobbantaná a sejség egyik épületét Dohában. Elképzelhet? és megbocsátható lenne?

– Nem hinném, hogy ez egy fair párhuzam. Európában a legtöbben úgy gondolkodnak, hogyha jön egy bevándorló, aki hajlandó megtanulni a nyelvet, talál munkát, készen áll arra, hogy keményen dolgozzék, ha hajlandó arra, hogy a befogadó ország kultúráját tisztelje, akkor esélyt kell kapnia. Ha nem így van, nem tiszteli a helyi kultúrát, nem tanulja meg a nyelvet, és saját magának köszönhet?en munkát sem talál, azt egyetlen társadalom sem fogadja el. Nemrégiben készítették egy felmérést, amelynek eredménye szerint egy brit jobban bízik egy jól integrálódott migránsban, mint saját vezet? politikusaikban...

– Ezt elhiszem...

– Igen, azt hiszem, ez egy egészséges tiszteletlenség jele a politikusok felé.

– A kávéházban, ahol beszélgetünk, a mellettünk lév? asztalra kitétték a napilapokat és hetilapokat. A legtöbbje ellenzéki. A HVG-nek itt van egy korábbi száma is, amelynek címlapján az MNB elnöke rabruhában látható. Ez önnek egy olyan diktatúrát mutat, ahol az ellenzéki médiahangok el vannak nyomva?

– Az egyik szomorúságom a Kossuth rádió. Emlékszem a Szavak ereje cím? m?sorra. Akkor, 2007-2008 táján a rádió tanácsadója voltam. A m?sor meglehet?sen egyhangú volt. Most viszont sokkal inkább olyan, mint ahogyan Csurka István képzelne el egy nemzeti rádiót. Állandóan a kormány kegyeit keresi. Belesz?nek ellenzéki hangokat is, de csak azért, hogy a tárgyilagosság látszatát keltsék. Ez szomorú, hiszen a szemem el?tt játszódott le, ahogyan egy közszolgálati adót elpusztítottak. Többek szerint a közszolgálati tévé ugyanígy járt. Tudom, Magyarországon az éppen aktuális kormány befolyásolja a közszolgálati adókat, de ami most folyik, az sokkal messzebb megy. Egyszer?en a kormánypropaganda adói lettek. Amúgy pedig, ha az MNB elnöke megpróbál közpénzt elszívni, és egy ellenzéki magazinban nevetségessé teszik, nem lep meg.

– Csakhogy ez nem igazán egy diktatórikus médiatájkép jellemz?je. De nálunk az ellenzéki médiumok a tévék terén ugyanúgy túlsúlyban vannak. Nézze meg, hányan nézik az RTL Klubot és hányan a köztévét. Mindenki tehát olyan hírekre hangolhat, amilyenekre akar.

– De néhány évvel ezel?tt nem ez volt a helyzet. Ez a szomorú. Ugyanis a híreknek tárgyilagosságnak kell lenniük. Ahogyan az Inforádió jelmondata szól: „A tárgyilagosság szerethet?.”

– Én meg pontosan ezért nézem a Russia Todayt vagy az iráni PressTV-t. És a jelek szerint a híradásokban is van egy munkamegosztás. Párizsi tüntetés? Russia Today! Palesztin gyerek lelövése ma? Press TV!

– A Russia Today nem része a putyini kormánypropagandának?

– És az Amerika Hangja meg a többi?

– Mégis azt hiszem, hogy a BBC ebb?l a szempontból a legjobb.

– Én meg nem hiszem, hogy akár az, akár a Fox News vagy a CNN mutatta volna, ahogyan amerikai rend?rök a rend?rségen egy széken gubbasztó fekete n?t el?ször hasba rúgnak, majd elagyabugyalnak. Nincs jogom látni az események „másik oldalát”?

– Nem szabadna „másik oldalnak” lennie. Nem hinném, hogy a BBC vagy az amerikai csatornák cenzúráznának olyan történéseket, amelyeket mondott. Nem mindenkinek van annyi ideje, mint önnek, hogy csatornák között kapcsolgasson. A legtöbb ember csak ül a konyhájában, bekapcsolja a Kossuth rádiót, hogy reggel hét óra és hét óra hat perc között gyorsan meghallgassa azt, amit tud, mielőtt enni ad a csirkéknek. Nem hinném, hogy ?k

tárgyilagos hírkínálathoz jutnának.

– Miként magyarázná el az itteni liberálisoknak, akik úgy beszélnek az állam és az egyház szétválasztásáról, mintha az lenne a demokrácia egyik sarkköve, miközben önöknél anglikán államegyház van, amelynek feje a királyné??

– Magam is az anglikán közösség tagja vagyok, és nagyon örülök, hogy nem kapok politikai üzeneteket a kormánytól az egyházra vonatkozóan. De az egyháztól kapok a menekültek iránt való együttérzésről. Ezzel szemben a magyar egyházaknak a menekültekkel kapcsolatos viselkedéséről kiállított bizonyítványa elég gyatra.

– Míg a BBC saját maga értékelése szerint „túlzottan sok keresztény tartalmat sugároz”, Lord Carey volt canterbury-i érsek a Daily Mailnek azt mondta, „az embernek van egy olyan érzése, hogy a keresztényeket az uralkodó osztály cserbenhagyta”, és hozzátette, „a kereszténység a nyugati országokban az életéért küzd”. Mit szól ehhez?

– Érdekes megjegyzés. Olyan, amely komoly érdeklődést és vitát váltana ki... A probléma az, hogy Nagy-Britannia igen evilági társadalom lett. Szekulárisabb mint korábban. Sok hívő azt hiszi, hogy vallási érzületeit kineveti a társadalom zöme és annak fő sodratú médiája. Keresztényként gyakran csalódott vagyok, amiért oly kevés barátom tisztelt meg vallási hitét. Míg legtöbb barátomnak Magyarországon megmaradt a vallási hite. És a mai világban van egy óriási választóvonal a hívők és nem hívők között. A vita szövegösszefüggésében a tavaly érkezett több mint egymillió vallásos muzulmán üdvözölniük kellene a hitüket megőrzött európaiaknak, hiszen ők ugyanabban az Istenben hisznek. Ezért Európában ma több vallásos ember van, mint 2014-ben volt. Reméljük, hogy kontinensünk vallásosabb lesz ezáltal. És amikor hazamegyek az Egyesült Királyságba, mind több keresztény-muzulmán párbeszédet látok, ami üdvözlendő?

– Utolsó kérdésem elé egy magyarázat: amikor ordenáre szavakat írok le az újságban, ami nagyon ritkán van, azok mindig idézetek a másik oldalról. De ilyenkor ragaszkodom a kipontozás nélküli idézethez. A nálunk igazán fő sodratú Népszabadság portáljáról idézek egy nemrégiben ezzel a címmel megjelent cikket: „A Fidesz-tagok nem tudnak kibújni a Viktor seggéből”. Félre téve azt, hogy Üzbegisztánban egy ilyen mondatért talán üstben megfűzés járna, ön el tudja képzelni, hogy egy fő sodratú brit sajtóban megjelenjen ugyanez például a királyné vagy David Cameron vonatkozásában?

– Ez nagyon vulgáris. Borzalmas. Nem tudom, mit lehet erre mondani. Nem, remélhetőleg ilyen nem jelenhet meg a brit sajtóban.

(Lovas István, Magyar Hírlap, 2016-05-25) www.lovasistvan.hu - www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
